Jomsvikinga Saga,

oversat

af

Carl Christian Rafn,

Lieutenant af Kavalleriet og Lærer ved Landkadet-Akademiet, Æresmedlem af det slesiske Selskab for fædrelandsk Kultur i Breslau, ordentligt Medlem af Fyens literære Selskab, det skandinaviske Literatur-Selskab og det islandske literære Selskab.

Udgiven med Understøttelse af Fyens literære Selskab.

Kjøbenhavn.
Trykt i Hartv. Fred. Popps Bogtrykkeri.
1824.

Et Forbund gavner mellem Dannerhelte,
Et indre Forbund, ei paa Biers Viis,
En Flok, der sværmer vildt i fremmed Hauge,
En Muur af Jern, reist paa vor egen Grund,
Paa Oldtids Kraft, Samdrægtighed og Mod;
Og, naar den fast, urokket, vældig staaer,
Skal ingen sydlig Argelist den styrte.

Oehlenschlägers Palnatoke.

Her begynder Jomsvikinga Saga:

Paa Øen Fyen i Danmark boede en Mand, ved Navn Toke, hvis Kone hed Thorvør. Han havde tre Sønner, af hvilke den ældste hed Aage, den anden Palner, og den tredie, som han avlede med en Frille, Fjølner. Allerede en høi Alder havde Toke opnaaet, da han faldt i en Sygdom og døde; kort efter døde ogsaa hans Kone Thorvør. Da nu Aage og Palner deelte Arven, spurgte Fjølner sine Brødre, hvad af Godset de tiltænkte ham. De sagde, at de vilde tilstaae ham den tredie Deel af Løsøret, men intet af Landene, hvorved det dog tyktes dem, at han behandledes godt; men, som om han var fuldkommen arveberettiget, krævede han den tredie Deel af alt Godset, hvilket derimod hans Brødre afsloge. Ilde tilfreds hermed drog Fjølner bort til Kong Harald, og blev hans Hirdmand og Raadgiver. Fjølner var en snild Mand, snedig og ondskabsfuld. Hos Harald bagtalte han nu sin Broder Aage. Der var ingen Mand af ringe Herkomst paa den Tid dueligere end denne Aage Tokesøn; han laa hver Sommer i Leding, og Seiren fulgte ham næsten overalt. Saalunde talte Fjølner til Kong Harald, at han vilde ikke ansees for Enekonge

over Danmark, saalænge ogsaa Aage Tokesøn var i Anseelse; og saameget virkede hans Tale paa Kongen, at der ei længer blev Fred mellem ham og Aage. Aage stod i god Venskabs-Forstaaelse med Ottar Jarl i Gotland, og havde der et sikkert Tilholdssted. Engang drog han paa Indbydelse didhen, og havde to Skibe og hundrede Mand, alle vel udrustede med Vaaben og Klæder. Aage opholdt sig der i nogen Tid, og fik ved Skilsmissen gode Gaver af Jarlen, hvorefter han begav sig paa Hjemreisen. Imidlertid spurgte Kong Harald, at Aage var dragen ud af Landet; han lod da udruste ti Skibe og fem hundrede Mand, bød dem fare ud, og see til at træffe Aage, naar han drog tilbage, og da tage ham og hele hans Følge af Live. Kongens Mænd fore saaledes bort for at udspeide Aages Færd, og det var en let Sag, da Aage ikke tænkte paa at vogte sig for dette. De overrumplede dem da pludselig, huggede Tjældingerne ind over dem, og lode dem føle Vaabnene; og da de ikke vare beredte paa Strid, dræbte de dem alle. Alt det Bytte, de der gjorde, bragte de siden til Kongen, som var dermed vel tilfreds og sagde, at han dog nu kunde være Enekonge for Aage. Ogsaa Fjølner var vel fornøiet med dette, og det tyktes ham nu, at han havde nogenlunde gjengjældet det, at man havde berøvet ham hans Arvedeel.

2. Denne Tidende spurgtes nu til Fyen, og da Palner hørte dette, blev han saa bevæget derved, at han lagde sig til Sengs; og nogensinde at faae Hevn over en saadan Modstander, som Kongen, syntes ham heelt usandsynligt. Der var paa den Tid en viis og rig Mand, ved Navn Sigurd, som var Aages og Palners Fost-

broder; med ham overlagde nu Palner, hvad Beslutning han skulde tage. Sigurd sagde, at han vilde beile til en Kone for ham. Palner spurgte, til hvem det da skulde være. Det var, svarede Sigurd, til Ingeborg, Datter af Ottar Jarl i Gotland. „Det frygter jeg," sagde da Palner, „at jeg ei vil faae hende til Kone, men vist troer jeg, at det vilde meget formilde min Sorg, om jeg fik hende." Sigurd gjorde sig nu færdig til Afreisen, og med eet Skib og tredsindstyve Mand foer han nordpaa til Gotland. Han kundgjorde Jarlen sit Ærende, og beilede til hans Datter for Palner, og sagde, at denne havde betydelige Eiendomme i Fyen, og hvis hans Begjering blev afslaaet, føiede han til, vilde Palner derover tage sin Død. Det blev da Udfaldet paa Sagen, at Jarlen lovede ham sin Datter, og at han selv vilde føre hende til Palner. Sigurd drog dernæst hjem, og fortalte denne Tidende til Palner, hvis Sorg derved meget lindredes. Der skete nu i Fyen Anrettelser til et anseeligt Gilde, og intet sparedes af hvad der kunde gjøre det prægtigt. Paa den bestemte Dag kom nu Jarlen med meget Folk, og der blev da holdt et kosteligt Bryllup, og efter Høitiden bleve Palner og Ingeborg førte til een og samme Seng. Hun sov snart ind, og havde i Søvnen en Drøm, som hun fortalte Palner, da hun vaagnede: „Det drømte jeg," sagde hun, „at mig syntes, at jeg var her paa denne Gaard, og mig syntes, at jeg havde en Væv oppe, som var graa af Farve. Væven tyktes mig opfæstet, og jeg selv i Færd med at slaae Væven; da faldt en Rendegarn-Steen ned bagved fra Midten af Væven; og jeg saae nu, at Rendegarn-Stenene vare eneste Menneskehoveder, og jeg tog

det nedfaldne Hoved op, og kjendte det." Palner spurgte, hvis Hoved det var, men hun sagde, at det forekom hende at være Kong Harald Gormssøns Hoved. Palner sagde, at denne Drøm var bedre end ingen. „Saa tykkes ogsaa mig," sagde hun. Efter dette Gilde foer Ottar Jarl hjem til Gotland med anseelige Gaver; men Palner og Ingeborg fattede stor Kjærlighed til hinanden, og fik snart en Søn sammen, der blev kaldt Palnatoke. Han voxte op i Fyen, og blev tidlig baade stor og viis og vennesæl. Palnatoke havde næsten fyldt sine Børneaar, da hans Fader faldt i en Sygdom og døde; og Sønnen tog nu alle Eiendommene at bestyre i Forbindelse med sin Moder. Hver Sommer drog han i Leding, og blev snart anseet for en berømmelig Mand, og i hele sin Færd lignede han ingen saameget som sin Farbroder Aage.

Palnatoke gifter sig.

3. Paa den Tid regjerede over Bretland en Jarl, som hed Stefner, der havde en viis og vennesæl Datter, ved Navn Alof. Palnatoke kom der til Landet med sine Skibe i den Agt at hærje paa Stefner Jarls Rige. Da dette spurgtes, toge Alof og hendes Raadgiver Bjørn hin Bretske den Beslutning at indbyde Palnatoke til et anseeligt Gilde; og da han saaledes blev modtagen med Venskab, hærjede han ikke, men tog imod Indbydelsen, og drog til Gildet med hele sit Mandskab. Paa dette Gilde beilede Palnatoke til Alof, og da den Sag var let udvirket, blev der strax anrettet til Bryllup, og med det samme gav Stefner Jarl Palnatoke Jarls Navn og sit halve Rige. Det Hele fik han siden efter hans Død. Palnatoke var der om Sommeren og Vinteren derpaa,

men om Vaaren talte han saalunde til Bjørn hin Bretske: „Nu agter jeg mig hjem til Danmark, men jeg vil, at du skal blive her tilbage hos min Svigerfader Stefner, og styre Landet paa mine Vegne."

Æsas og Kongens Samtale.

4. Derefter foer Palnatoke bort med sin Kone Alof hjem til Fyen i Danmark. Han opholdt sig nu en Tid hjemme paa sine Gaarde, og han holdtes da for den største og mægtigste Mand i Danmark næst efter Kongen. Da Kong Harald nu drog i Gjestefærd om i Landet, beredte Palnatoke et Gilde, hvortil han indbød Kongen, som tog imod Indbydelsen. Kong Harald var der længe ved Gildet. Men til at varte ham op var der sat en Kvinde, som hed Æsa, og blev kaldt Saum-Æsa, det er Sy-Æsa; hun var fattig, men dog vel oplært. Kongen drog hjem fra Gildet med mange Gaver. Om Sommeren efter var Saum-Æsa frugtsommelig, og da Palnatoke spurgte, hvo der havde havt Deel i med hende, sagde hun, at der ingen havde Deel deri uden Kongen. „Da skal jeg give dig fri for Arbeide," svarede Palnatoke, „indtil dine Omstændigheder forandre sig." Tiden led nu hen, og Æsa fødte et Barn, som fik Navnet Svend, og blev kaldt Saum-Æsa-Svend. Han blev født op i Fyen, og baade Palnatoke og hans Mænd vare omhyggelige for ham. Da nu Svend var tre Vintre gammel, gjestede Kong Harald Palnatoke i Fyen. Palnatoke gik da paa Raad med Saum-Æsa: og som Kongen en Dag sad over Bordet, kom Æsa for Bordet, og ledede Drengen med sig, og talte saaledes: „Herre Konning!" sagde hun, „see her fører jeg med mig en Dreng, der ingen anden Fader kjender end eder,

Konning!" Kongen spurgte strax, da hun havde sluttet sin Tale, hvo hun var. Hun sagde sit Navn. „En saare dumdristig og taabelig Kvinde er du," sagde da Kongen, „og understaa du dig ikke oftere i at tale i saadant Sprog, om du vil beholde dine Lemmer hele!" „Saa taler hun, Herre!" svarede Palnatoke, „fordi det tykkes hende saa at være sandt; og ei er hun en forløben Kvinde; derfor have vi og, for eders Skyld, taget hende i særdeles Beskyttelse." „Ei havde jeg ventet," gjentog Kongen, „at du vilde saaledes understøtte denne Sag." „Saa bør det mig at gjøre," vedblev Palnatoke, „og saavist vil jeg søge at hæve ham, som han er din Søn." Kongen svarede: „Derfor skal jeg heller ikke fortørnes paa dig." „Ja! i hvordan det end er," sagde Palnatoke, „ville vi nu lade den Sag være endt dennesinde." Derefter drog Kongen bort fra Gildet uden nogen Gaver, og der herskede siden Kulde mellem ham og Palnatoke.

Svends og Kong Haralds Samtale.

5. Kort derefter fødte Alof en Dreng, som fik Navnet Aage, og blev opfødt i Fyen hos sin Fader. Svend var der nu, indtil han var femten Vintre gammel. Da bød Palnatoke ham at drage til sin Fader, og forlange Mandskab af ham, og sige, at han var hans Søn, hvad enten det saa maatte tykkes ham vel eller ilde. Svend gjorde nu efter sin Fosterfaders Bestemmelse; men Kong Harald svarede ham saalunde: „Det seer jeg nu af din Tale, at der ei er løiet om din Mødreneæt, og at du maa være en dumdristig Taabe." Da sagde Svend: „En anseeligere Moder vilde jeg have havt, om du havde derfor sørget, men Sandhed er det,

at du er min Fader. Giv du mig nu derfor tre Skibe, saa lægger min Fosterfader dertil andre tre; men vil du ikke det, da skal jeg gjøre dig nogen Skade, som skal veie fuldt op derimod." „Det bliver da vel det bedste," svarede Kongen, „at jeg nu føier dig efter dit Ønske." Derpaa gav Kongen Svend tre Skibe og hundrede Mand, men Palnatoke gav ham andre tre Skibe. Han hærjede nu paa sin Faders Rige hele denne Sommer. Der opstod da en stor Knurren blandt Bønderne, men desuagtet saae Kongen dog igjennem Fingre dermed, og det gik saaledes indtil Høst. Da foer Svend hjem til Fyen, og var hos Palnatoke om Vinteren. Vaaren derpaa drog Svend til Kong Harald, og det gik alt paa samme Maade, som før. Svend fik denne Gang sex Skibe af Kongen, og Palnatoke gav ham andre sex. Svend hærjede end paa sin Faders Rige, og det med fordobblet Heftighed, saa han lod aldrig Landet i Ro; han hærjede nu baade paa Sjæland og Halland, og dræbte Folk for Fode. Denne Efterretning spurgtes nu vidt omkring, og Bønderne droge til Kongen, og fortalte ham deres farlige Stilling, men Kongen lod det endnu gaae hen. Om Høsten foer Svend til Palnatoke med hele Floden, og var der om Vinteren. Men da Vaaren kom, rustede han sit Mandskab, og gjorde alt ligesom hans Fosterfader overlagde det med ham. Han drog nu til Kongen, og bad denne give ham tolv Skibe. „Du er saa dumdristig en Mand," sagde da Kongen, „at jeg kjender ikke din Mage, i det du tør komme til mig, da du baade er Tyv og Ransmand; og dit Slægtskab vedgaaer jeg aldrig." „Tilvisse er jeg din Søn," svarede Svend, „og sandt er vort Slægtskab, men ingenlunde

skaaner jeg dig derfor; thi hvis ikke du giver mig, hvad jeg ønsker, da byder jeg dig til Kamp, og intet Sted skal du da undslippe." „En Ulykkesmand er du," ved= blev Kongen, „og et saadant Sind har du, som om du ikke var af ringe Byrd; jeg maa derfor nok føie dig og= saa denne Gang, saa du faaer det efter din Villie; men far derpaa bort, og kom ei oftere for mine Øine!" Svend foer nu til Palnatoke med tredive Skibe, og blev særdeles vel modtagen. „Det tykkes mig nu," sagde Palnatoke, „at du vel har efterkommet mine Raad; og nu i Sommer maa du hærje igjen paa Danmark, og det med saameget større Eftertryk, som du nu har større Magt; og vil Kongen da ei taale det længere, da skal du dog derfor ikke flye, om han end sender en Flode ud imod dig; thi jeg skal selv komme dig til Hjælp. Men jeg agter mig til Bretland i Sommer med disse ni Skibe at besøge min Svigerfader Stefner Jarl." De skiltes derpaa ad, og paa samme Tid droge de begge fra Land. Svend hærjede nu paa Danmark Nat og Dag, dræbte Folk, og røvede alt Gods og brændte Herrederne. Lan= dets Beboere flyede da, ilde tilredte, bort, og berettede det til Kongen. Denne indsaae nu, at det ikke kunde forblive derved, og han lod da udruste halvtredsindstyve Skibe, og fulgte selv med. De søgte nu efter Svend, og om Høsten traf de ham ved Bornholm. Det var saa sildigt paa Dagen, at de ikke troede at kunne lægge til Strid; men saasnart det næste Morgen blev lyst nok til Kamp, lagde de Skibene sammen, og sloges saa den hele Dag indtil Aften, og da vare ti af Kong Haralds og tolv af Svends Skibe ryddede. Svend lagde nu sine Skibe inderst i Vigen om Aftenen, men Kongen lagde

sine tværs over Vigen, saa at han der indsluttede Svend. Samme Aften kom Palnatoke der til Land med fire og tyve Skibe; han lagde til paa den anden Side af Næsset, og tjældede der. Derefter gik han selv ene i Land, og havde Bue og Pilekogger med sig. Samme Aften var Kong Harald gaaen i Land med tolv Mand, og havde begivet sig hen til en Skov, hvor han, da Natten faldt paa, lod gjøre en Ild til at varme sig ved. Medens Kongen derpaa klædte sig af for at varme sig ved Ilden, kom Palnatoke til, blev Ilden vaer i Skoven, og sneg sig da ubemærket saa nær, at han kunde kjende Mændene; og han lagde nu Piil paa Streng, og skjød Kong Harald igjennem, saa at han faldt død paa Stedet. Palnatoke vendte strax tilbage til sit Mandskab, men Kong Haralds Ledsagere stode raadvilde over ham. De talte nu over indbyrdes, hvad herved var at gjøre. „Det er mit Raad," sagde da Fjølner, „at vi alle skulle være enige i at sige, at Konning Harald er bleven skudt i Slaget, thi saa vil man mindst kunne tilregne vor Efterladenhed det;" og nu gjorde de en fast Aftale herom. Fjølner tog Pilen og forvarede den; den var let at kjende, thi den var omvunden med Guld. Palnatoke kaldte derpaa tyve Mand til sig, og sagde, at han vilde opsøge Svend. De droge nu tværs over Næsset, og overlagde deres Plan. Om Kongens Død talte Palnatoke ikke til noget Menneske. Og Svend nu overdrog til Palnatoke at udkaste Planen for dem, sagde han: „Ei skulle vi være sene i at tage en Plan; vi skulle gaae ombord hos eder og strax løse alle vore Skibe og angribe Kongens Flode, thi det var ret fortrædeligt, om Kongen skulde indslutte os her og slagte os som Faar." Saa

gjorde de nu, og angrebe Floden, og to af Kongens Snækker bleve da strax saaledes ødelagte, at kun de, der kunde svømme, reddede sig. Derved blev der en Aabning, hvorigjennem Palnatoke og Svend roede med alle Skibene hen til den Flode, som Palnatoke havdeført did. Om Morgenen lagde de til Kongens Mænd, og spurgte den Tidende, at Kongen var død. „Saa have I nu to Vilkaar," sagde derpaa Palnatoke til dem, „enten at slaaes med os eller tage Svend til Konning." Dette sidste foretrak nu Kongens Mænd, hvorpaa de alle i Forening fore bort og stævnede til et Thing, paa hvilket Svend blev tagen til Konge over hele Danmark. Da Svend nu var bleven Konge, tyktes det ham Pligt, at han holdt Arveøl efter sin Fader, og han indbød da Palnatoke; men denne svarede, at han ikke før næste Vinter kunde tage Deel deri; „thi jeg har faaet Efterretning om," lagde han til, „at min Svigerfader er død, og hele det Rige er min Eiendom." Der blev da intet af Arveøllet den Høst, men Palnatoke foer bort af Landet, og lod sin Søn Aage blive tilbage i Fyen, og bad Kong Svend at skjenke ham sin Gunst. Kongen lovede det, og lod det ikke blive ved Løftet. Palnatoke foer nu til Bretland, og antog der Rigets Styrelse; og saaledes led det Aar hen. Om Sommeren efter sendte Svend Mænd til Palnatoke, at byde ham til Arveøl, men Palnatoke sagde, at han ei kunde fare, og der blev da intet af Arveøllet det Aar. Og da det nu igjen blev Sommer, lod Kong Svend lave til Arveøllet, og sendte Mænd til Palnatoke, og bød ham nu at komme til Arveøllet, og lagde til, at han skulde have hans Vrede, om han nu ikke kom. Palnatoke lod Sendemændene sige, at han

nu vilde komme, og at Kongen kun skulde lade anrette til Gildet. Kongen lod nu gjøre Anrettelser til Arveøllet, og indbød en Mængde Mennesker; og da alt var beredt, og de Indbudne komne, led det ad Dagen, og Palnatoke kom ikke, og Mændene gik til Drikkebordet. Kongen lod da Plads staae ledig for Palnatoke i Høisædet paa den laveste Bænk, og for hans Mænd derudfra til Siden; og derpaa begyndte de at drikke. Nu er at fortælle om Palnatoke og Bjørn hin Bretske; de havde tre Skibe og hundrede Mand, Halvdelen Daner og Halvdelen Britter. Med dem landede de samme Aften for Kongens Gaard. Veiret var da meget godt. Deres Skibe vendte de fra Land, Landtougene bragte de op, Aarerne lagde de mellem Roertollene, og derpaa gik de til Kongens Gaard med hele Mandskabet. Palnatoke gik nu med sit Følge ind i Hallen op for Kongen og hilsede ham. Kongen tog vel imod hans Hilsen og viiste ham og dem alle til Sæde, og de begyndte nu at drikke. Fjølner bøiede sig hen til Kongen, og talte en Tid sagte med ham; Kongen skiftede Farve og blev rød som Blod.

Palnatoke vedkjender sig sin Piil.

6. Der var en Mand ved Navn Arnodd, Kongens Kertesvend, der stod for Bordet. Til denne Mand rakte Fjølner en Piil, og bød ham at bære den for alle de Mænd, som vare i Hallen, indtil nogen vedkjendte sig den. Han gik først fra Kongens Sæde indefter, derpaa fra samme udefter til Døren, og dernæst gik han for Palnatoke, og spurgte, om han skulde kjende denne Piil. Palnatoke sagde: „Hvi skulde jeg ikke kjende min egen Piil, ræk hid! det er min." Der blev nu ikke liden Støi i Hallen, da nogen vedkjendte sig denne Piil.

Kong Svend sagde: „Hvor skiltes du ved denne Piil sidste Gang?” „Ofte har jeg været føielig imod dig, Fosterson!” svarede Palnatoke, „og det skal jeg endnu være: Jeg skiltes ved den paa Buestrengen, da jeg skjød igjennem Fader din.” Da sagde Kongen: „Stander op, Mænd! paa det hurtigste! og lægger Hænder paa Palnatoke og hans Folk! og I skulle dræbe dem alle, thi nu er sønderbrudt alt det Venskab, som før har været mellem os.” Da sprang alle op, men Palnatoke blottede sit Sværd, og huggede sin Frænde Fjølner midt over, og søgte siden ud, og alle hans Mænd fulgte ham; thi saa gode Venner havde han derinde, at ingen vilde gjøre ham Meen. Og alle Palnatokes Mænd kom da ud af Hallen, undtagen een Mand af Bjørns Hær. „Det var ikke mindre end man kunde vente,” sagde da Palnatoke, „og lader os nu skynde os til Skibene!” „Ei vilde du saaledes have løbet fra din Mand,” sagde Bjørn, „og det skal jeg heller ikke;” hvorpaa han vendte tilbage til Hallen igjen. Svends Folk kastede da den bretske Mand over deres Hoveder, og havde næsten revet ham sønder. Men Bjørn gik til, tog Manden, og kastede ham død paa sin Ryg; og meest gjorde Bjørn dette for at indlægge sig et berømmeligt Navn. De droge derpaa til deres Skibe, trak vældig i Aarerne, og roede bort, og de standsede ikke, førend de kom hjem til Bretland. Kong Svend drak nu med sine Folk Arveøllet, og var ilde tilfreds med hvad der var skeet. Sommeren derefter blev Palnatokes Kone Alof syg og døde, og nu syntes han ikke om at være i Bretland, og satte der Bjørn hin Bretske til Rigets Styrelse; men han udrustede tredive Skibe, og drog med dem ud af Landet i Ledingsfærd.

Han hærjede nu paa Skotland og Irland, og drev saadan Færd i trende Vintre, hvorved han erhvervede sig meget Gods og Berømmelse. Den fjerde Sommer seilede Palnatoke østerpaa under Vindland, og da havde han fyrgetyve Skibe.

Venskabelig Indbydelse til Palnatoke af Kong Burisleif.

7. I den Tid herskede over Vindland en Konge, som hed Burisleif; han fik Efterretning om Palnatoke, og ventede sig Ondt af hans Ledingsfærd; thi han havde næsten altid Seier, og var navnkundig vide om Land. Kongen fattede da den Beslutning, at han sendte Mænd til Palnatoke, og bad ham til sig, og lod ham sige, at han vilde indgaae Venskab med ham. Til Indbydelsen føiede Kongen, at han vilde give ham et Fylke af sit Land, som hed Jom, for at han skulde værge hans Land og Rige, og tage fast Bopæl der. Dette Tilbud tog Palnatoke imod, og med alle sine Mænd tog han nu der et blivende Opholdsted, og han lod i kort Tid bygge en stor og stærk Borg. Den ene Deel af denne Borg laa ud i Søen; deri lod han gjøre saa stor en Havn, at man kunde ligge der med tre hundrede Langskibe, saa at alle dog vare indelukkede i Borgen; den var indrettet med megen Konst, saaledes at der vare Porte paa den, og en stor Steenhvælving oppe over den, men for Aabningerne vare Jerndørre, der vare laasede inde fra Havnen; og oppe paa Hvælvingen var bygget et stort Kastel, hvori der vare Valslynger. Denne Borg blev kaldt Jomsborg.

8. Dernæst satte Palnatoke Lov i Jomsborg med vise Mænds Raad, for at deres Berømmelse kunde blive

saa vidt udbredt og deres Magt saa stor, som muligt. Det var Begyndelsen til disse Love: at i deres Forbund skulde ingen Mand optages, som var ældre end halvtredsindstyve, og ingen yngre end atten Vintre; derimellem skulde alle være. Slægtskab skulde ikke komme i Betragtning, om Folk, som ikke svarede til disse Bestemmelser, ønskede at antages. Ingen af dem maatte vige for en lige stridbar og lige udrustet Mand. Enhver skulde hevne den anden, som sin Broder. Ingen maatte ængsteligt Ord mæle, eller nogen Ting frygte, hvor farlig den end saae ud. Alt hvad de fik i Kampen skulde de bære til Stangen at skiftes, hvad enten det var mere eller mindre, naar det kun havde Penges Værd; og om een gjorde imod dette, da skulde han forvises Borgen. Ingen maatte udspeide onde Rygter, men hvis Tidender spurgtes, da skulde ingen være saa ubesindig, at yttre sig derom blandt Mængden; thi de skulde sige Palnatoke alle Tidender. Ingen maatte føre en Kvinde til Borgen, og ingen være borte længere end tre Nætter. Og om der optoges nogen, som havde dræbt een af de forhen Optagnes eller nogen anden Mands Fader eller Broder, og det kom op, efterat han var optagen, da skulde Palnatoke dømme alt dette, ligesom ogsaa hver anden Uenighed, der opstod imellem dem. Saadanne Love vare det, der gjaldt i Borgen, og de fulgte dem vel. De fore hver Sommer i Leding til forskjellige Lande og vandt Berømmelse; og de bleve ansete for de ypperste Krigere, saa at næsten ingen i den Tid holdtes for deres Jævnlige; og de bleve kaldte Jomsvikinger.

9. I den Tid herskede der over Sjæland en Jarl, som hed Harald, og blev kaldt Strutharald; dette Navn

fik han, fordi han havde en Hat, der var prydet med ti Mark Guld. Hans Kone hed Ingeborg; deres Sønner hed Sigvald og Thorkel hin Høie; deres Datter hed Tova. Over Bornholm herskede en Mand, ved Navn Vesete; hans Kone hed Hildegun; de havde to Sønner, Bue og Sigurd Kappe, og en Datter, som hed Thorgun. Palnatokes Søn Aage boede i Fyen, og Kong Svend behandlede ham i alle Henseender paa det bedste; og Kongen beilede nu til Thorgun for Aage. Med Thorgun avlede Aage en Søn, som fik Navnet Vagn, og voxede op der hjemme. Aages Kaar vare meget blomstrende. Vagn havde ikke fyldt mange Vintre, før han, ved det at han bestandig gav ondt af sig, kom i Ord for at være langt vanskeligere i Sindet end andre Mennesker; og da ingen syntes at kunne komme ud af det med ham, kunde han ikke blive lang Tid ad Gangen paa eet Sted, men var snart hjemme, snart hos sin Morfader Vesete. Af alle sine Frænder kunde han bedst lide Bue, og efter ham rettede han sig mest, men om andre brød han sig intet. Han var den skjønneste af Mænd, var stærk af Kræfter, og besad fortrinlig Færdighed i alle Legemsøvelser. Hans Morbroder Bue var tavs og stormodig, og saa stærk, at man ikke ret vidste hans Kræfter; smuk var han ikke, men han tog sig dog ret godt ud. Sigurd Kappe var en smuk Mand, stormodig og meget faatalende. Harald Jarls Søn Sigvald var bleg, havde deilige Øine, men en hæslig Næse, var høi af Væxt og rask af Udseende. Hans Broder Thorkel var den høieste af Mænd og stærk og forudseende; og det vare de begge. Sigvald og hans Broder spurgte deres Fader, om han

fandt det raadeligt, at de begave sig til Jomsborg. Jarlen svarede, at han kunde ei andet end tilraade dem det, thi det var allerede høi Tid for dem at prøve deres Kræfter. De spurgte nu, om han vilde give dem Vaaben og Fødevarer. Jarlen svarede, at eet af to maatte skee, at de enten ikke skulde drage did eller skaffe sig selv begge Dele. Færden vilde de alligevel ikke opgive; thi udrustede de to Skibe og hundrede Mand, og sparede ingen Umage for, at Hæren i alle Henseender kunde vorde fortrinlig. Siden droge de til Bornholm, løb der op i Land, og opbrød Vesetes rigeste Gaard, og røvede alt Godset, som de bare ud paa deres Skibe. Om deres Færd veed man dernæst intet videre at fortælle, førend de kom til Jomsborg. Palnatoke pleiede bestandig, naar nogen ankom for Borgen, at gaae med meget Mandskab op paa det Kastel, som var over Indløbet til Havnen, at tale derfra med de Ankomne. Dette gjorde han ogsaa nu, da Sigvalds Ankomst blev ham mældt, og han spurgte nu, hvo der styrede Skibene. „To Brødre styre dem," sagde Sigvald, „Strutharald Jarls Sønner; men det er vort Ærende hid, at vi ønske at optages blandt eder tilligemed de Mænd i vor Hær, som I finde duelige dertil." Palnatoke talte derom med sine Stalbrødre, og sagde, at han kjendte deres Herkomst, og vidste, at de vare af god Byrd. De bade Palnatoke at raade derfor, og derpaa blev Borgen lukket op, og de roede ind i den. Siden blev deres Mandskab prøvet, og den ene Halvdeel blev kjendt duelig, men den anden drog bort, og derefter bleve disse Brødre optagne i Forbundet.

Vesete kommer til Kong Svend.

10. Nu komme vi igjen til Vesete, hvis Gaard var udplyndret. Han drog til Kong Svend, og sagde ham, hvad der var skeet, men forbød sine Sønner at gjengjælde dette med nogen Voldsomheder. Kongen gav ham det Raad, at han for det første ikke skulde røre ved denne Sag: „Jeg vil sende Bud til Strutharald," sagde han, „og faae at vide, om han vil give Bøder for sine Sønner, saa at du kan vorde fyldestgjort, og vil jeg da, at du dermed skal være tilfreds." Vesete drog derpaa hjem, men Kong Svend sendte Mænd efter Harald Jarl, og han drog til Kongen. Denne fortalte ham da, hvorledes hans Sønner havde handlet mod Vesete, og forlangte, at han skulde bøde med Penge for dem, og at Sagen imellem dem saaledes skulde være afgjort. Jarlen svarede: „Til Bøder at betale eier jeg endnu ikke Penge, om end det er faldet unge Mænd ind af fremmed Kvæg og Faar at berede sig Maaltid." „Saa kan du fare hjem," sagde Kongen, „thi jeg har nu sagt dig hvad jeg vilde, men du maa da tilskrive dig selv, hvad der kan hændes dig og dit Gods af Vesete og hans Sønner." Derefter drog Harald Jarl hjem.

Kongen stifter Forlig.

11. Vesete og hans Sønner spurgte Kongens og Haralds Samtale; de udrustede da tre Skibe paa det bedste, og besatte dem med to hundrede Mand. Siden fore de til Sjæland, hvor de udplyndrede de tre rigeste Gaarde, som Harald Jarl eiede, og efter dette fore de igjen hjem. Saasnart nu Harald Jarl spurgte, hvorledes man havde plyndret og hærjet hans Eiendomme,

sendte han Mænd til Kongen, bad ham at stifte Forlig imellem dem, og sagde, at han nu gjerne ønskede det. Kong Svend sagde: „Harald Jarl kan nu følge sit eget gode Raad, da han ikke vilde følge mit; nu vil jeg ikke have nogen Deel deri." Sendemændene droge derpaa tilbage, og fortalte Sagens Udfald. „Vi komme da til at følge vort eget Raad," sagde Jarlen, „om Kongen ikke vil give sig af dermed." Harald Jarl rustede nu ti Skibe, og foer derpaa til Bornholm, og plyndrede der tre af Vesetes Gaarde, som ikke vare ringere, end de, man havde udplyndret af hans. Derefter drog Harald Jarl tilbage, og tyktes det ham, at alt var gaaet særdeles vel. Saasnart Vesete spurgte dette, drog han strax til Kong Svend, som tog vel imod ham. Han tiltalte da Kongen med disse Ord: „Saalunde gaaer det nu en Tid mellem mig og Harald Jarl, at jeg er bange for, det vil komme til Ufred mellem Landets Beboere, om du ei lægger dig derimellem; og bedst vil det vistnok være, at dette skeer jo før jo heller." „Jeg skal nu snart drage til Isøréthing," sagde Kongen, „did vil jeg stævne Harald Jarl, og I skulle da indgaae Forlig." Vesete drog nu hjem, og Tiden forløb, til Thinget skulde holdes. Kong Svend drog nu til Thinget med betydeligt Mandskab; thi han vilde nu ene afgjøre Sagen imellem dem. Han havde halvtredsindstyve Skibe. Harald Jarl havde kun kort at fare, og han havde tyve Skibe. Vesete drog ogsaa til Thinget, og havde alene fem Skibe; men hans Sønner fulgte ikke med ham. Vesete satte sine Telte nær Søen ved det Sund, som gaaer der ved Thingstedet; Harald opslog derimod sine noget længere oppe fra Søen. Ud paa Aftenen saae Haralds Folk ti Skibe komme

seilende fra Harald Jarls Hjem til Thinget; Skibene bleve lagte for Anker, og Mændene gik siden op til Thinget; dette vare Vesetes Sønner. Bue var prægtig klædt; thi han var iført Harald Jarls Stadsklædning, der var besat med tyve Mark Guld, og paa Hovedet bar han Jarlens Hat, der var smykket med ti Mark Guld. De havde ogsaa taget to Kister fra Jarlen, og i enhver af disse vare der halvfemtsindstyve Mark Guld. Fuldt væbnede og med fylket Mandskab gik de frem paa Thinget, og Bue tog saaledes til Orde: „Nu er det raadeligst, Harald Jarl! om du har Mod til at slaaes, og der er nogen Daad i dig, at du griber dine Vaaben, thi jeg er nu beredt til at prøve en Kamp med dig!" Da Kong Svend hørte Bues Ord, og indsaae, at hans Værdighed vilde lide derunder, om dette fik Fremgang, gik han imellem dem, saa det ikke kom til Kamp; og Slutningen blev nu, at de begge maatte underkaste sig Kongens Dom; men det betingede Bue i Forliget, at han vilde aldrig lade Jarlens Guldkister komme fra sig; og man siger, at han har opfyldt sit Ord. Siden sluttede Kong Svend Forliget, og det paa denne Maade: „at du, Bue! skal give Jarlens Hæderskl ædning fra dig, men begge Guldkisterne skal du beholde; I skulle og godtgjøre Jarlen de tre Gaarde, som ere plyndrede for ham, paa den Maade, at Jarlen skal gifte sin Dotter Tova med Sigurd Kappe, og disse tre Gaarde skulle være hendes Medgift." Begge Parter vare vel fornøiede med denne Sagens Afgjørelse, og Vesete overlod Sigurd Trediedelen af alle sine Eiendomme; men især Sigurd glædede sig meget ved sit Giftermaal. De droge nu strax fra Thinget til Bryllupet, hvortil begge indbøde Kong

Svend; og Sigurd og Tovas Bryllup blev nu holdt med megen Pragt. Efter dette drog Vesete hjem, og slog sig til Ro; men da hans Sønner havde været en kort Tid hjemme, fik Bue Lyst til at drage til Jomsborg, og saaledes forøge sin Berømmelse. Sigurd vilde ogsaa drage med, skjøndt han nu var gift. Begge Brødrene beredte sig da til at drage bort, og udrustede to Skibe og hundrede Mand, og de agtede at gjøre aldeles ligesom Strutharald Jarls Sønner havde gjort. De kom til Jomsborg, og lagde sig udenfor Indløbet til Havnen. Høvdingerne gik nu op i Kastellet med meget Mandskab, og Sigvald kjendte dem. Bue fremførte nu sit Ærende, og sagde, at han vilde give sig i Forbundet under Palnatoke, hvis han vilde tage imod ham og begge Brødrene. „Hvorlunde have I og Strutharald afgjort eders Sag, før I droge ud af Landet?" spurgte nu Sigvald. „Saameget er der gaaet for sig mellem os," svarede Bue, „at det vil udgjøre en vidtløftig Fortælling, og kan jeg nu ikke fortælle dig det, men blot sige dig, at forligte ere vi efter Kongens Dom." „Ville I vove paa," sagde nu Palnatoke til sine Mænd, „om disse Mænd sige sandt eller ikke? men meget tilbøielig er jeg til at tage imod dem, thi der ere faa saadanne i vor Hær." „Vi ville," sagde de, „at du tager dem i vort Forbund, om dig synes; men kommer der siden noget, dem angaaende, for Dagen, som vi nu ikke vide, da skal det som andet være underkastet din Dom." Derefter blev Borgen lukket op, og Brødrene lagde deres Skibe ind i Havnen, og dernæst blev deres Mandskab prøvet, og firsindstyve Mand stode sig i Prøven, men tyvetyve fore hjem. Jomsvikingerne vare fremdeles i

megen Anseelse, droge hver Sommer i Leding, og udførte end mange berømmelige Bedrifter.

Om Vagn.

12. Nu er at sige om Vagn Aagesøn, at han var vexelviis hos sin Fader eller hos sin Morfader Vesete; han var saa uregjerlig, at han havde dræbt tre Mennesker, da han var ni Vintre. Han var nu dog hjemme, indtil han var tolv Vintre. Da bad han sin Fader, at han skulde give ham Folk, og Aage gav ham et halvt Hundrede Mand og et Skib, men Vesete gav ham ogsaa et halvt Hundrede Mand og et andet Langskib; og ingen af de Mænd, der fulgte ham, vare ældre end tyve, og ingen yngre end atten Vintre, undtagen Vagn, som var tolv Vintre. Han sagde, at han skulde nok selv skaffe sig Levnetsmidler og Vaaben, hvorpaa han styrede bort med sine Folk. Han kom snart til at trænge til Fødemidler; da foer han langs med Danmarks Kyster, og huggede Strandhug uden Skaansel, og han røvede baade Hærklæder og Vaaben; og ikke holdt han op, før han havde Vaaben og Klæder i Overflødighed; hvorpaa han forlod Danmark, og begav sig med sine Skibe til Jomsborg, hvor han ankom en Morgen tidlig strax ved Solens Opgang. Han lagde sine Skibe udenfor til Steenhvælvingen, men Borgens Høvdinger gik frem med meget Mandskab, og spurgte, hvo der vare komne. Vagn derimod spurgte, om Palnatoke var i Kastellet. „Her er jeg," svarede Palnatoke, „men hvad er du for en Mand, at du fører saa stort et Sprog?" „Ei skal jeg holde det skjult for dig," svarede han, „at jeg hedder Vagn, og er Aages Søn; og at jeg derfor er kommen her at byde dig min Hjælp, fordi man fandt mig vanskelig

at komme til Rette med hjemme." „Troer du da, Frænde!" sagde Palnatoke, „at man vil blive fornøiet med dig her, da man neppe har kunnet komme ud af det med dig hjemme?" „Løiet er da for mig, Frænde!" svarede Vagn, „om slige ei ere duelige i eders Forbund." Da sagde Palnatoke til sine Mænd: „Tykkes det eder raadeligt, at vi tage imod dem?" men Bue svarede: „Hvorvel han af sine Frænder agter mig høiest, tykkes det mig dog bedst, at vi ikke tage imod ham." Palnatoke henvendte sig derpaa til Vagn, og sagde: „Min Frænde Vagn! imod dig sætte sig vore Mænd, og det saavel dine Frænder som andre." „Mindst ventede jeg det," sagde Vagn, „af dig, min Frænde Bue!" „Saa er det dog min fulde Mening," svarede Bue. „Hvad stemme Strutharalds Sønner?" spurgte Vagn. Sigvald tog Ordet: „I den Sag skulle vi alle have een Stemme, at det er vort bestemte Ønske, at du kommer aldrig i vor Flok." Nu spurgte Palnatoke: „Hvor gammel er du, Frænde?" „Derom skal jeg ikke lyve," svarede Vagn, „jeg er tolv Vintre." „Da kan du ikke komme i vort Forbund," vedblev Palnatoke, „thi du har ikke nær den Alder, som vi have bestemt, for at kunne optages deri, og det er altsaa en Hindring i, at du kan være her." „Ei agter jeg at bryde dine Love," svarede Vagn, „men da ville de mindst kunne siges at være brudte, om jeg er Den voxen, der alt har fyldt sine atten Vintre eller mere." „Frænde!" vedblev Palnatoke, „giv nu dette Forsæt op! heller vil jeg sende dig til Bretland til Bjørn, og for vort Slægtskab vil jeg give dig Hælften af det Rige, som jeg eier i Bretland." Vagn svarede: „Vel er det budet, men det Vilkaar antager jeg dog ikke."

„Hvad agter du da, Frænde!" spurgte Palnatoke, „om du vil ikke Sligt?" „Det skal nu strax komme for Dagen," sagde Vagn: „thi jeg udbyder Strutharalds Søn Sigvald, at han lægger ud af Borgen med to Skibe, og da skulle vi aflægge en Prøve paa, hvo af os der trækker sig først tilbage, og hvo der gaaer af med Seier; og det vil jeg, skal være vor Aftale, at vi skulle optages blandt eder, om de maae give efter, men i modsat Fald skulle vi lægge bort igjen; og opfordrer jeg nu Sigvald paa det bestemteste til at slaaes med os, og det med ikke ringere Ord, end at slaaes maa han, hvis mindste Mod han har, og ei vil ansees feigere end det usleste Kryb." Da sagde Palnatoke: „Hører du, Sigvald! hvad Vagn siger, han skaaner dig ikke i Udfordringen, og det troer jeg, at I komme i en dygtig Prøve; men, eftersom Betingelserne ere saa beskafne, vil jeg ikke fraraade eder at lægge mod dem; gjører dem da det Onde I formaae! men ei vil jeg, at I skal dræbe Vagn, om han end ikke tykkes let at komme til Rette med." Sigvald og hans Mænd iførte sig nu deres Rustninger, og roede mod dem med to Skibe, og strax begyndte der en haard Kamp. Vagn og hans Mænd lode gaae saa haard en Steneregn, at de paa Sigvalds Skibe ikke mægtede at gjøre andet end at dække sig, og havde dog nok at bestille dermed. De lagde Side om Side, og saasnart der fattedes Stene, da lode de ikke Huggene tøve; men saa faldt Sagen ud, at Sigvald veg ind til Land, for at skaffe sig Stene; men Vagn satte strax efter dem, og de mødtes nu paa Land, men Sigvald maatte bestandig trække sig tilbage, og denne Kamp blev endnu langt heftigere, og meget Mandskab faldt for Sigvald. Palnatoke og hans øvrige

Folk stode imidlertid i Kastellet, og vare Tilskuere af Kampen. Da nu Palnatoke saae, hvorledes det vilde gaae, raabte han til Sigvald, at de skulde holde op; „thi I ville ikke," føiede han til, „kunne holde ud i denne Kamp; og er det derfor mit Raad, at vi tage imod Vagn og hans Mænd, om han end er yngre, end der er bestemt i vore Love; thi det kan man, synes mig, vente, at denne Mand vil vorde en stor Kæmpe." De gjorde nu efter Palnatokes Ord, standsede Kampen og tøge imod Vagn og hans Stalbrødre, som nu bleve optagne i Forbundet. Tredive Mand vare faldne for Sigvald, men Vagn havde kun mistet faa; dog vare mange saarede. Vagn fulgte dem nu paa hvert Ledingstog, og styrede et Skib, og der var ingen, som kunde maale sig med ham i Krigerfærd. Saaledes forløb tre Somre. I det Aar da Vagn havde fyldt sine femten Vintre, faldt Palnatoke i en Sygdom. Han lod da sende Bud efter Kong Burisleif, og da Kongen kom, sagde Palnatoke: „Jeg har Anelse om, Herre Konning! at denne bliver min sidste Sygdom." „Da er det mit Raad," svarede Kongen, „at du kaarer en Mand i dit Sted, til at bestyre de Ting, som du før har forestaaet, og han skal da være Høvding i Borgen, og I skulle fremdeles blive her." „Jeg finder," sagde Palnatoke, „at Sigvald mangler mindst i hvad der udfordres for at kunne styre Folket, og tykkes mig dog, at de alle mangle noget i det jeg har været." Da sagde Kongen: „Ofte have dine Raad været os gode; ville vi derfor ogsaa følge dette dit sidste Raad, og skulle da alle de gamle Love i Borgen stande ved Magt." Sigvald var ei uvillig dertil, men modtog med Glæde Valget. Sin Frænde

Vagn gav derimod Palnatoke det halve Bretland til Eie og Bestyrelse i Forening med Bjørn hin Bretske, og han anbefalede Vagn paa det bedste hos Folket. Kort efter døde Palnatoke, og alle holdt det for et stort Tab.

Sigvalds Svig mod Kong Svend.

13. Kun føie Tid havde Sigvald styret Borgen, før man afveg noget fra de forrige Vedtægter: Saaledes vare Kvinder i Borgen to til tre Nætter i Træk, og Mændene vare nu ogsaa længere ude af Borgen, end da Palnatoke levede; stundum forefaldt der endogsaa Slagsmaal og enkelte Drab. Kong Burisleif havde tre Døttre: den ældste hed Astrid, hun var den skjønneste og forstandigste, den anden hed Gunhild, og den tredie Geira, hende fik Olaf Tryggvasøn. Sigvald drog nu til Kongen, og bød ham to Vilkaar, at enten vilde han ikke være i Borgen, eller han skulde give ham sin Datter Astrid tilægte. „Det havde jeg bestemt," sagde Kongen; „at hun skulde have været gift med en Mand, som havde et anseeligere Navn end du, men dog vil det være mig en Nødvendighed, at du bliver i Borgen, og ville vi derfor alle i Forening overlægge den Sag." Kongen gik nu til sin Datter Astrid og spurgte, hvad hende syntes om det Ægteskab, at hun blev gift med Sigvald. „Om jeg skal sige dig Sandheden," sagde Astrid, „da vilde jeg aldrig ægte Sigvald, og det skal han udvirke, førend han kommer i min Seng, at han skal befrie Landet fra alle de Skatter, som vi have ydet Danekongen. Det er og et andet Vilkaar for ham, at han skaffer Kong Svend hid, saa at du har ham i din Vold." Kongen fremsatte nu dette for Sigvald, og da denne var særdeles tilbøielig til at ægte Astrid, kom det saavidt, at han lovede

det, og de sluttede en fast Aftale derom; før den næste Juul maatte det være udført, ellers skulde Aftalen være uden Kraft. Sigvald drog nu hjem til Jomsborg, og kort Tid derefter rustede han tre Skibe og tre hundrede Mand. Med disse drog han ud fra Borgen, og fortsatte Farten til Sjæland. Her traf han paa nogle Mænd, og da han af disse spurgte, at Kongen gjestede kort derfra, lagde han sine Skibe ved et Næs, hvor der ingen Skibe vare i Nærheden. Det var ikke langt fra den Gaard, hvor Kongen gjestede med sex hundrede Mand. Sigvald lagde sine Skibe saaledes, at Forstavnene vendte fra Land, og han lod det ene Skib fortoie ved det andets Bagstavn. Siden sendte han tyve Mænd til Kong Svend: „Saa skulle I sige ham," sagde han, „at jeg er syg og Døden nær, og at jeg for al Ting ønskede at tale med Kongen, da jeg havde Ting at aabenbare ham, der endogsaa angik hans Liv." De kom nu til Kongen, og fremførte deres Ærende. Kongen tøvede ikke, men drog strax afsted med de sex hundrede Mand. Og da nu Sigvald mærkede, at Kongen kom, lagde han sig paa det Skib, som var fjernest fra Land, og han bød sine Mænd saalunde: „Naar tredive Mænd ere komne paa det Skib, som er nærmest Land, da skulle I trække Bryggen ind, og sige, at der ikke maatte komme saa mange ud paa Skibene, da de ellers vilde synke; thi jeg venter, at Kongen er mellem de forreste; men naar tyve Mænd ere komne paa det midterste Skib, da skulle I ligeledes der trække Bryggen ind." Da nu Kongen var kommen paa det midterste Skib, gjorde de, som budet var. Kongen kom saaledes kun selvtiende paa Sigvalds Skib. Da han nu spurgte, hvorledes

Sigvald befandt sig, svarede man ham, at han var ganske afmægtig; hvorpaa Kongen gik til Sigvalds Seng, og spurgte, om han mægtede at tale. „Bøi dig ned til mig!" sagde Sigvald; men da Kongen bøiede sig ned til ham, tog Sigvald ham med sin ene Haand tvært over Skuldrene og med den anden under Armene; og derpaa raabte han, at de skulde roe bort paa det hurtigste med alle Skibene. Og de gjorde efter hans Bud, men Kongens Mænd stode tilbage paa Landet og saae derpaa. Da sagde Kongen: „Hvad er nu paa Færde, Sigvald! vil du svige mig, eller hvad agter du?" „Ei vil jeg svige eder," svarede Sigvald, „men I skal fare til Jomsborg, hvor I skal være velkommen, og af os modtage al Æresbeviisning." „Det maa vi da nu tage til Takke med," sagde Kongen; og Seiladsen gik nu videre til Jomsborg, hvor Jomsvikingerne beredte et stort Gilde for Kongen, og kaldte sig hans Mænd. Sigvald sagde nu til Kongen, at han havde beilet for ham til den smukkeste af Kong Burisleifs Døttre, ved Navn Gunhild; „men til mig er hendes Søster Astrid fæstet," vedblev han, „og vil jeg nu drage til Kongen og fremføre denne Sag paa dine Vegne." Kongen bad ham gjøre saa. Sigvald drog da med hundrede Mand til Kong Burisleif, for nu at begjere Astrid tilægte, og siden overlægge, hvad Plan de skulde tage; og da dette var skeet, drog Sigvald tilbage. Kong Svend spurgte nu, hvorledes Sagen gik. „Det beroer alene paa dig, Konning!" svarede Sigvald, „thi om du vil eftergive Konning Burisleif Skatterne, da gifter han dig sin Dotter; ogsaa er det jo større Ære for eder begge, at du ægter en Dotter af en Konning, der ikke yder Skat til

nogen." Ved sine Overtalelser bragte Sigvald det nu saavidt, at Kongen lovede at indgaae dette Vilkaar. Der blev da indbudet til Bryllup, og begge Bryllupet skulde staae paa eengang. Kong Svend drog dernæst til Gjestebudet, og alle Jomsvikinger fulgte ham, og der blev holdt et prægtigt Gilde, saa at man ei mindedes anseeligere Gjestebud i Vindland. Den første Aften havde Brudene sidt Kappetøi, men Morgenen derefter vare de muntre, og havde aflagt det side Hovedtøi. Kong Svend saae da Kvinderne første Gang; men hvad Sigvald tilforn havde sagt, at den til Kongen bestemte var den smukkeste, kunde denne ikke bifalde, men han fandt, at Sigvald havde faret med Usandhed, og han skuede nu hele hans Plan; dog optog han den hele Sag, som om alt var iværksat til hans Ære. Da Gildet var forbi, drog Kongen hjem med sin Kone, og førte med sig derfra tredive Skibe, meget Mandskab og mange Kostbarheder. Men Sigvald drog til Jomsborg med sin Kone og Jomsvikingerne med ham.

Kort efter spurgtes den Tidende fra Danmark, at Strutharald Jarl, Sigvalds og Thorkels Fader, var død. Deres Broder Heming var endnu ung. Kong Svend sendte da Bud til Sigvald, at de skulde komme til Danmark, at drikke Arveøl efter deres Fader. De sendte Bud tilbage, at Kongen skulde lade anrette Gildet, og ikke spare deres Eiendomme, og at de vilde komme henimod Vinterens Begyndelse. De Fleste fandt dette ikke raadeligt, i det de tænkte, at Kong Svends og Sigvalds Venskab ikke var at stole paa, efter hvad der var skeet imellem dem; men de vare ikke til at forandre i deres Beslutning at drage did. Jomsvikingerne gjorde

sig nu færdige, og droge bort fra Borgen med halvandet hundrede Skibe, og styrede til Sjæland, hvor de traf Kong Svend. Et anseeligt Gilde var anrettet, og en stor Mængde Mennesker vare der forsamlede. Kong Svend lod strax den første Aften frembære den stærkeste Drik for Jomsvikingerne, og de lode den smage sig vel, saa de bleve meget snaksomme, og muntre i Hovedet; og da Kong Svend saae dette, tog han saalunde til Orde: „Her er nu megen Støi i Hallen, og vilde det nu være passende, at vi fandt paa at more Gjesterne med een eller anden Skjemt, der kan bevare sig i Folkemunde herefter." „Saa tykkes os bedst," sagde Sigvald, „at I begynder først, thi vi maa jo alle hylde eder." „Det veed jeg," vedblev da Kongen, „at være Mænds Skik ved slige Gilder, at gjøre høitidelige Løfter sig til Berømmelse; og eftersom I nu ere berømte over alle Lande, saa maa der ventes, at det vil blive noget Udmærket, hvad I tilsige. Og for at være den første, gjør jeg her det Løfte, at jeg inden tre Vintre skal have uddrevet af hans Rige Engellændernes Konning Adelrad, eller og med hans Død tilkjøbt mig hans Lande. Nu er Raden til dig, Sigvald! og lad dit Løfte ikke være ringere!" „Saa skal det skee, Herre!" svarede han, „og gjør jeg det Løfte, at jeg skal med den Flode, jeg kan samle, hærje paa Norrig, og inden trende Vintre have uddrevet Hakon Jarl af Landet eller dræbt ham eller ogsaa selv naaet min Bane." „Vel gjort er dit Løfte;" sagde Kongen, „og Held være med dig! og udfør dette vel! Nu er Raden til dig, Thorkel Høie! og er det passende at lade det blive noget Mandigt." „Jeg har betænkt mit Løfte," svarede Thorkel; „at følge min Broder Sigvald,

og ikke flye, før jeg seer Bagstavnen paa hans Skib." „Det er mandigen talt," sagde Svend, „og det haaber jeg, at du vil vel udføre." „Nu Bue Digre!" vedblev Kongen, „nu kommer det til dig, og maa du lade dit Løfte blive ei mindre mærkeligt." „Det Løfte gjør jeg," sagde Bue, „at jeg skal følge Sigvald paa denne Færd, som jeg har Mandhaftighed til, og ikke vende tilbage, saalænge Sigvald holder Stand." „Saa gik det, som vi anede," sagde Kongen, „at der vilde komme noget Raskt fra din Haand. Nu kommer det til dig, Sigurd Kappe! efter din Broder." „Mit Løfte er snart gjort," sagde Sigurd; „min Broder vil jeg følge, og ikke flye, før han flyer eller falder." „Det kunde man vente," sagde Kongen; „nu skal du til det, Vagn! og vi længes meget efter at høre dit Løfte; I ere store Kæmper, Frænde!" „Det Løfte gjør jeg," svarede Vagn, „at følge Sigvald og min Frænde Bue paa denne Færd, og blive saa længe, Bue vil, og han er i Live. Til dette Løfte lægger jeg endnu, at om jeg kommer til Norrig, skal jeg dræbe Thorkel Leira, og gange i hans Dotter Ingeborgs Seng uden hendes Frænders Minde." Bjørn hin Bretske var der med Vagn. Til ham henvendte dernæst Kongen sig, og spurgte: „Hvad Løfte gjør du Bjørn?" „At følge min Fosterson Vagn," svarede han, „som jeg har Mandhaftighed til." Nu sluttede de denne Tale, og alle gik hen at sove. Sigvald gik i Seng til sin Kone Astrid, og sov snart haardt ind. Da han vaagnede, spurgte Astrid, om han mindede sit Løfte. Han sagde, at han ikke kunde huske det. „Da vil du nok faae at mærke, hvad du har lovet," sagde hun, og hun fortalte ham det da, og tilføiede: „Hertil behøves baade Forstand og Overlæg."

„Siig mig da," vedblev Sigvald, „hvad Beslutning du raader mig at tage, thi du er en viis og forstandig Raadgiverinde." „Ei veed jeg det," sagde hun, „men noget maa vi finde paa; thi du faaer liden Hjælp af Konning Svend siden, om du nu ei faaer den strax." De overlagde dernæst deres Plan. Kong Svend kom nu i sit Sæde, og alle Jomsvikingerne i deres. Sigvald stillede sig meget munter an. Kong Svend spurgte ham da, om han mindede sit Løfte. Sigvald sagde, at det var gaaet ham af Minde. Da fortalte Kongen ham det. „Naar Øllet gaaer ind, gaaer Forstanden ud," svarede Sigvald, „men hvad vil du tillægge, for at jeg skal udføre mit Løfte?" Kongen sagde, at han agtede at tillægge tyve Skibe, naar Sigvald var færdig. „Det er et godt Tillæg for en Bonde," svarede Sigvald," men ei kan det kaldes kongeligt." Da sagde Kong Svend med et vredt Øiekast til ham: „Hvor meget forlanger du?" „Det skal jeg snart sige," svarede Sigvald: „tredsindstyve store Skibe, men isteden derfor vil jeg give ikke færre, om de end ere mindre; thi det er ikke vist, at de alle komme tilbage." Da sagde Kongen: „Færdige skulle alle Skibene være, naar du er færdig." „Det er et godt Tilbud," svarede Sigvald, „thi nu skulle vi strax fare, naar Gildet er endt. Da studsede Kongen, og sagde: „Saasnart som muligt skal det skee, men dog gaaer dette noget hurtigere, end jeg havde tænkt." Men Sigvalds Kone Astrid svarede: „Ei kan man haabe, at de ville overvinde Hakon Jarl, om han spørger det forud; lettere vil Seiren blive, naar de komme, inden at han tænker derpaa." De beredte sig da nu strax der paa Gil-

det til Færden. Harald Jarls Datter Tova tiltalte sin Mand Sigurd saalunde: „Det vil jeg bede dig, at du paa det bedste følger din Broder Bue, thi han har beviist mig meget Godt, og jeg maa dog gjengjælde ham det i noget: Her ere to Mænd, Bue! som jeg vil give dig; den ene hedder Havard Høggvande, men den anden Aslak Holmskalle." Mod disse Mænd tog Bue, og takkede hende for dem, og strax gav han Aslak til sin Frænde Vagn. Saa endtes nu Gildet, og Jomsvikingerne gjorde sig strax rede, og fore derefter afsted med hundrede Langskibe. De havde god Bør, og styrede til Vigen i Norge, og en Aften sildig kom de ganske uventede til Byen Tunsberg. Lehnsmanden Geirmund Hvide havde da Vagt i Byen. De udplyndrede nu næsten hele Byen, dræbte Folkene, og røvede en uhyre Mængde Gods, saa at Beboerne ikke vaagnede til nogen glad Tidende. Geirmund og de, som sov i Herberget næst ved ham, vaagnede, og løb op paa et Loft, hvor de haabede længst at kunne værge sig; men Jomsvikingerne sloge mod Loftet, og huggede paa det af alle Kræfter. Da nu Geirmund saae, at de ikke vilde kunne værge sig der længe, tog han den Beslutning, at springe ned af Loftet paa Gaden, hvor han kom staaende ned. Vagn var der tilstede, og huggede strax til ham, saa han afskar ham Haanden, med hvilken der fulgte en Guldring. Med dette undslap Geirmund til Skoven, og i sex Dage drog han derpaa over skovbevoxede Steder, siden kom han til beboede Egne, og fortsatte bestandig Reisen nordefter, saa iilsomt, han kunde, Nat og Dag. Da han spurgte, at Jarlen gjestede med hundrede Mand paa en Gaard, der hed Skugge, drog han derhen, og

kom der en Aften sildig, da Jarlen sad ved Drikkebordet. Geirmund gik for Jarlen, og hilsede ham. Jarlen spurgte, hvo han var, og da han havde sagt det, spurgte Jarlen om Tidender. „Vel ere de endnu kun smaae de Tidender, jeg bringer," svarede Geirmund, „dog kunne de snart blive desto større." „Hvad da?" udbrød Jarlen. Geirmund svarede: „en Hær er kommen i Land øster i Vigen, og den farer frem med meget Hærværk og Ufred." „Jeg veed," sagde Jarlen," at du vil ikke sige Budskab om Krig, uden det er sandt; men hvo anfører denne Hær?" „Sigvald hedder Anføreren," svarede Geirmund, „og desuden hørte jeg nævnes Bue og Vagn, og Minde derom har jeg selv;" og han rakte nu Haanden i Veiret, og viiste ham Stumpen. „Ilde og ynkelig er du tilredt," sagde Jarlen, „men veed du, hvo der gav dig dette Saar?" „Jeg kan slutte mig til det," svarede Geirmund, „thi da Manden tog Ringen, som sad paa Haanden, sagde de Andre: „Der var noget fortjent for dig, Vagn!" men det forekom mig, at Hæren hed Jomsvikinger." „Derom maa du være vel underrettet," sagde Jarlen, „dog valgte jeg mindst disse til Fjender."

Hærsamling.

14. Jarlen drog strax fra Gildet, og ilede ned til Raumsdalen; han udsendte Mænd fra sig til alle Sider, og lod Budstikker udgaae; han sendte og Mænd nord til Throndhjem til sin Søn Svend, at han skulde samle Folk fra Throndhjem. Erik Jarl drog nordpaa til Numedalen, og dernæst nordefter om Nordmøre og Øerne; og Floden skulde samles ved den Ø, som hed Hød. Jar-

lens Søn Erling foer over Rogeland, Hakon Jarl selv over Søndmøre og Raumsdal. De kom nu sammen med alle Skibene under Øen Hød, og i den Vig, som hedder Hjørungevaag; i alt havde de faaet samlet tre hundrede Skibe. De overlagde nu deres Plan. Om Jomsvikingerne maa dernæst fortælles, at de fore søndenfra langs med Landet, og alle, som kunde, flyede for dem, og de dræbte en stor Mængde Mennesker, og huggede store Strandhug. Nu seilede de nord om Stad, og lagde til Herøerne, og da havde de endnu ikke spurgt til Jarlen. Der lagde de sig med hele Floden. Da de troede at behøve Strandhug, foer Vagn med sit Skib til den Ø, som hedder Hød, hvor de traf paa en Mand, der drev tre Køer og tolv Geder foran sig. Vagn spurgte ham om Navn. Han sagde, at han hed Ulf. Da sagde Vagn: „Driver Kvæget ned til Stranden!" „Hvad er du for en Mand?" spurgte derpaa Ulf; og da han nu nævnte sit Navn, sagde Ulf: „Mig tykkes, at hvis I ere Jomsvikingerne, monne I vel kunne finde større Slagte-Kvæg end dette, og ei troer jeg, at I behøve at søge det langt borte." „Om du veed noget til Jarlen," sagde derpaa Vagn, „da siig os det! og skal du da slippe bort baade med dine Køer og Geder." Ulf svarede: „Her laa han i Gaaraftes med eet Skib indenfor Øen paa Hjørungevaag." „Da skal du fare med os, og vise os Vei," sagde Vagn. Ulf gik nu ud paa Vagns Skib, og de vendte strax med en Deel af Floden til Herøerne. Jomsvikingerne beredte sig strax til Slag, uagtet Ulf lod, som der var ingen Fare; men da Ulf anede, at Skibene vilde forekomme dem talrigere, end de havde ventet, kastede han sig over Borde, og vilde svømme bort;

men Vagn greb et Kastespyd, og kastede det midt paa ham, og der lod Ulf sit Liv. Jomsvikingerne saae nu, at hele Vigen var dækket med Skibe, og de fylkede da strax deres Flode. Sigvald lagde frem midterst i Fylkingen, og hans Broder Thorkel paa hans ene Side, Bue og hans Broder Sigurd i den nordre Arm af Fylkingen, men Vagn Aagesøn og Bjørn hin Bretske i den søndre. Hjørungevaag er saa beskaffen, at der ligger Skjær midt i Vigen, og nord for dem en Ø, som hedder Primsignd, men Hørund ligger sønden for dem. Da Jarlen nu saae, at Jomsvikingerne vare komne, ordnede de deres Flode imod dem. De bestemte Svend Hakonsøn Jarl, og tillige Gudbrand af Dale og Styrkar af Gymse imod Sigvald; mod hans Broder Thorkel: Yrjarskegge, Sigurd Steikling fra Halogaland og Thorer Hjort; mod Bue: Thorkel Midlang, Halstein Kjærling, Thorkel Leira; mod Sigurd Kappe: Arnmod og hans Sønner Arne og Finn; mod Vagn: Erik Hakonsøn Jarl, Erling af Skugge, Geirmund Hvide; mod Bjørn hin Bretske: Einar hin Lille, Havard af Flydrenæs; men Hakon Jarl skulde seile frit omkring, og hjælpe alle Fylkinger. Med Hakon og hans Sønner vare fire islandske Mænd: Skjoldmø-Einar, Jarlens Skjald. Han løb da op paa Bryggen, og sagde: „Til Sigvald vil jeg, denne Jarl er for karrig;" hvorpaa han kvad:

Søge vil vi Jarlen,
Han, som Ulve føder,
Skal vi paa Sigvalds Skibe
Skjolde vore hænge;
Saa os ei ringeagter
Høvdingen, naar vi træffes,

Bære vi vore Vaaben
Ud paa Søens Heste.

Da Jarlen nu saae, at Einar vilde bort, bad han ham komme til sig; derpaa tog Jarlen gode Skaaler, gjorte af luttret Sølv og heelt forgyldte, hvormed der fulgte to Vægte, den ene af Guld, men den anden af Sølv; paa dem var mærket Billedet af en Mand; de kaldtes Lodder, og havde den Egenskab, at, naar Jarlen forud bestemte, hvad enhver skulde betyde, og derpaa lagde dem i Skaalerne, og den da kom op, som han ønskede, saa rumlede den i Skaalen, saa der hørtes en Klang eller Glam deraf. Jarlen gav Einar Skaalerne, og han modtog dem med Glæde, og blev siden kaldt Einar Skaaleglam. Den anden Islænder hed Vigfus Vigaglumssøn; den tredie Thord med Tilnavn Ørfhønd eller Keithaand; den fjerde Thorleif Skuma, en Søn af Thorkel fra Dyrefjord; han tog sig en Kølle i Skoven eller Træ med Roden ved, sved den i Ilden, og bar den i Haanden. Han gik ombord paa Erik Jarls Skib; „Hvad vil du med denne store Kølle?" spurgte da Jarlen. Thorleif kvad:

Haver jeg i Haanden
Hoveders Kløver,
Bues Beenbrækker,
Sigvalds Ulykke,
Vikingers Fare,
Hakons Værge;
Vist skal vorde,
Om vi leve,
Egekøllen
Ond for Daner.

Vigfus var og paa Erik Jarls Skib; han tog og hvæsſede ſit Spyd, og før de ſloges, kvad han denne Viſe:

Os er Leg for Haanden,
Ligger Møvennen hjemme,
Raſer i Odins Uveir,
Iling af gode Pile;
Vor Lod veed jeg er Døden,
Venter han i Vivens
Varme Barm ſig andet,
Spyd vi ſpøgende bruge.

Nu trak Fylkingerne ſammen, og der begyndte en heftig Kamp, og man behøvede ikke at ophidſe nogen til Anfald. Saa fortælles, at der, hvor Sigvald og Jarlerne Hakon og Svend ſtrede mod hinanden, der holdt man Stand, ſaa at ingen af dem lod ſine Skibe vige af Pladſen. Ligeſaa ſtod ogſaa Striden mellem Erik Jarl og Vagn. Men der, hvor Bue og hans Broder ſøgte frem, der vankede ſaa vældige Hug, at det tyktes bedſt at være ſaa fjernt fra ham, ſom muligt. Jarlernes Skibe nødſagedes da at rykke tilbage, og Bue gjorde en ſtor Bugt paa deres Fylking, og da opſtod der en ſtor Skrigen og en heftig Luregang. Da nu Erik Jarl mærkede dette, roede han did, og lagde til Bue, og da opſtod der det heftigſte Angreb, ſaa Jarlen kun med Nød fik ſin Fylking reddet. Paa ſamme Tid hørtes ſtærk Raaben fra det Sted, hvor Vagn ſtred; didhen roede da Jarlen, og Vagn havde alt gjort en ſtor Bugt, var trængt igjennem Jarlens Fylking, og havde ſønderbrudt hele den Fløi; og da Erik Jarl ſaae dette, lagde han Jernbarden ved Siden af Vagns Skib, og de ſloges nu paany, og det ere alle

enige om, at ingen Kamp har været heftigere; og i det samme sprang Vagn og Aslak Holmskalle foran op paa Barden; enhver gik frem ved sit Bord, gjorde Plads for sig, og ingen kunde mere holde Stand. Aslak havde den bare Hovedskal, men uagtet de huggede ham i Skallen, bed det dog ikke mere, end om de havde slaaet den med et Fiskebeen. Veiret var nu godt, og Solheden saare stærk, hvorfor og mange toge deres Klæder af. Og da nu faa mange faldt for Vagn og Aslak, eggede Erik Jarl sine Mænd med fordobblet Iver; da tog Vigfus Vigaglumssøn en stor Ambolt, og slog den i Hovedet paa Aslak, saa at Spidsen gik ned i Hovedet; Aslak faldt da, og maatte der lade sit Liv. Vagn gik imidlertid langs med det andet Bord, og dræbte Folk for Fode. Thorleif Skuma løb mod ham, og slog til Vagn med Egekollen; Slaget traf Hjelmen, og var saa vældigt, at Hjelmen revnede, men Vagn faldt mod Rælingen, og stødte til Thorleif med sit Sværd, hvorpaa han sprang ud over Borde paa sit Skib, og kæmpede paa det tappreste. Erik Jarl lagde da fra med Barden, thi den var nu heelt ryddet foran til Masten. Da havde og Hakon Jarl lagt til Land med alle Skibene, saa der nu var nogen Hvile i Kampen, og Hakon kom sammen med sine Sønner. „Mig tykkes," sagde da Hakon Jarl, „at Kampen gaaer os imod; det værste ventede jeg mig af disse Mænd, og jeg seer nu, at jeg ikke sluttede urigtig, dog, som Sagerne nu staae, ville vi ei kunne vente Fremgang, uden vi kunne fatte en god Beslutning; thi agter jeg nu at gange i Land, men I skulle blive her ved Skibene, og være beredte, om de igjen skulle lægge til." Jarlen gik da op paa Øen Primsignd, gik bort i Skoven,

og lagde sig ned paa Knæ med Ansigtet vendt imod Nord. Saavidt kom det endelig med hans Bøn, at han anraabte sin Skytsgudinde Thorgerd Hølgabrud, men hun var vred, og vilde ikke høre hans Bøn. Han bød hende meget i Offer, men hun vilde ikke tage derimod, saa han næsten opgav Haabet. Saavidt kom det, at han bød hende Menneskeoffer, men hun vilde ikke antage det. Han bød hende omsider sin Søn, som hed Erling, og var syv Vintre gammel; ham antog hun, hvorpaa Jarlen gav Drengen til sin Træl Skopte, som gik bort og dræbte ham. Derefter drog Jarlen tilbage til sine Skibe, og opmuntrede nu sine Folk paany; „og veed jeg nu vist," saa talte han; „at Seier er os bestemt, og ganger nu bedre frem! thi nu har jeg gjort Løfte for vor Seier til de tvende Søstre Thorgerd og Irpa." Nu gik Jarlen ud paa sit Skib, og beredte sig paany, hvorefter de gjorde Angreb, og der begyndte nu atter den haardeste Kamp; og dernæst begyndte Veiret at morknes i Nord, Skyer trak hurtig sammen over dem, og som det led ad Dagen, knittrede Lyn imellem Tordenbrag, og Hagelbyger strømmede ned over de Kæmpende. Jomsvikingerne havde Veiret imod sig. Med saa vidunderlig Magt faldt Bygen, at ingen kunde staae derimod, og Folkene, som før toge Klæderne af for Hedens Skyld, følte nu den bittre Kulde. Desuagtet kæmpede de tappert; men om end Jomsvikingerne kastede nok saa mange Stene eller Vaaben, eller skjøde nok saa mange Spyd, saa førte Vinden dem dog alle tilbage mod dem selv foruden alle Fjendernes Vaaben. Havard Høggvande var den første, der saae Hølgabrud paa Hakon Jarls Flode; der vare ogsaa mange andre, der saae hende, om de end ikke vare

fortryllede; og da Bygen sagtnedes, saae de, at der fløi en Piil af hver Finger paa Hexen, og en Mand blev for hver Piil; men da de paa Sigvalds Skib bleve det vaer, sagde han: „Ei tykkes det mig nu, som vi stride mod Mennesker alene, men dog er det nødvendigt, at enhver viser sig saa brav som han kan." Da nu Bygen sagtnedes noget, anraabte Jarlen anden Gang Thorgerd, og sagde, at det havde kostet ham nok. Da begyndte det anden Gang at mørknes af Bygen, og den var nu meget større og haardere end før. Og strax i Begyndelsen af Bygen saae Havard Høggvande, at der vare komne to Kvinder paa Jarlens Skib, der begge havde een Adfærd. Da udbrød Sigvald: „Nu vil jeg bortflye, og saa skulle alle mine Mænd gjøre, thi ei gjorde vi Løfte om at slaaes mod Trolde; ogsaa er det nu blevet værre end før, da der nu ere to Hexe." Da løste Sigvald sit Skib, og raabte til Bue og Vagn, at de skulde flye. Vagn sagde, at han kunde fare som en Niding. Og i det samme løb Thorkel Midlang fra sit Skib op paa Bues Skib, huggede strax til ham, og ved dette Hug gjennemskar han ham Læben og hele Hagen, saa Tænderne fløi ud af Hovedet. Da sagde Bue: „Lidt vil nu den danske Mø paa Bornholm tykkes om at kysse os." Bue huggede derpaa igjen til Thorkel, men det var glat paa Skibet, saa Thorkel faldt paa Skjoldranden, da han vilde bøde af, og Hugget traf Thorkel paa Midten, og skar ham sønder i to Stykker mod Skibsbordet. Og strax efter det tog Bue sine Guldkister, og raabte høit: „Over Borde, alle Bues Mænd!" og sprang derpaa over Borde med Kisterne. Da Sigvald nu trak sig ud fra Floden, kvad Vagn denne Vise:

Selve Sigvald haver
Sat os her i Kampen,
Men den Feige flygted',
Foer nu hjem til Danmark,
Venter snart at varmes
Ved sin Kones Favntag,
Men over breden Borde
Bue gik med Kjækhed.

Det var blevet Sigvald koldt, og han tog fat paa Aarerne og roede, men en anden styrede. Vagn kastede nu et Spyd mod Sigvald, men den, som styrede, blev truffen og stukken igjennem mod Skibsbordet. Thorkel Høie dreiede strax af, da Sigvald var faren, og ligeledes Sigurd Kappe, saasnart Bue var gaaen over Borde, og dem tyktes begge, at de nu havde udført deres Løfte; med fire og tyve Skibe fore de hjem til Danmark. I det samme sprang den store Kæmpe Sigmund Brestissøn til, og anfaldt Bue, og det endtes med, at Sigmund huggede begge Hænderne af Bue i Haandledene; og da var det, at Bue stak Haandstumperne i Ringene paa Kisterne, og raabte høit: „Over Borde alle Bues Folk!" Om Vagn maa dernæst fortælles, at han begyndte nu paany en mandhaftig Modstand, og det samme gjorde alle hans Mænd; alle de, som vare vaabenføre gik da over paa hans Skib. Erik Jarl, og mange andre Høvdinger lagde nu til Skibet, og der blev en meget skarp Strid; men man maatte dog ogsaa her sande det Ord, at man maa bukke under for Overmagten. Vagns Mænd faldt i saadan Mængde, at der vare ikke flere end firsindstyve tilbage, som da værgede Løftningen paa Skibet. Det blev nu saa mørk Nat, at man ikke kunde see at stride.

Erik Jarl lod da tage al Takkelasen bort saavel fra dette Skib som fra alle de øvrige. Efterat have gjort dette, roede de bort, og de lode holde Vagt over Skibene om Natten, men skjøde Skjoldene over sig, og kunde nu glæde sig over vunden Seier. De lagde nu Hagelkornene paa Vægtskaalen, for at prøve Thorgerds og Irpas Duelighed, og hvert Korn veiede en Øre. Nu taltes Vagn og Bjørn hin Bretske ved, hvad Beslutning de skulde tage: „Eet af to," sagde Vagn, „at tøve her til Dag, og lade os tage fangne, eller søge til Land, og gjøre dem end noget Ondt, og siden undflye." Det sidste valgte de, og de toge da Seilbommen og Raaen, og firsindstyve Mand førtes derpaa i Mørket. De naaede ind i Skjæret, og da vare de fleste saa udmattede af Saar og Kulde, at de ikke kunde komme længere; og der omkom ti Mand om Natten. Men da det blev lyst om Morgenen, begyndte Jarlens Mænd at forbinde deres Saar, og som de vare i Færd hermed, hørte de en Buestreng smelde, og fra den fløi en Piil, for hvilken Jarlens Frænde Gudbrand blev, og han behøvede ikke flere. De roede da til for at eftersee Skibene, og paa Bues Skib fandt de Havard Høggvande, der endnu var i Live, skjøndt han havde mistet begge Fødderne. „Hvo faldt nylig for mit Skud?" spurgte han strax; og da de sagde det, udbrød han: „Mindre var da min Lykke, end jeg ønskede den, thi Jarlen selv havde jeg Pilen tiltænkt." De dræbte derpaa Havard. Da Erik Jarl gik forbi, hvor Thorleif Skuma stod, sagde han: „Hvi seer du saa ud, som om du alt var Døden nær?" „Ei veed jeg, hvoraf det kommer," svarede han, „med mindre Vagns Sværdsod rørte mig lidt i Gaar, da jeg gav ham Kølle-

hugget." Jarlen sagde: „I en Ulykkes-Stund er da din Fader reist bort til Island, om du skal nu døe." Dette hørte Einar Skaaleglam, og kvad denne Vise:

Til hin herlige Havets
Helt saa kvad nu Jarlen,
Da paa Spærenes Spalter
Spor af Odde vare:
Ilde er din Fader
Ud af Landet dragen,
Om nu Skibes Styrer
Skal i Døden segne.

Da døde Thorleif.

Jomsvikingernes Prøve.

15. Da de derpaa bleve vaer, at der vare endeel Mænd ude i Skjæret, bød Jarlen at drage ud efter dem og haandtage dem. Jarlens Folk roede da ud til dem, og de værgede sig ikke længer. Alle de halvfjerdsindstyve Mand bleve derpaa satte i Land, og Jarlen lod dem alle binde ved een Streng. Alle deres Skibe bleve trukne op paa Land, og alt deres Gods skiftet. Derpaa aabnede Jarlens Folk deres Madgjemmer og spiste, og vare meget muntre; og da de vare mætte, gik de hen, hvor de Bundne vare, og Thorkel Leira blev bestemt til at hugge Jomsvikingerne ihjel. Da bleve tre Mænd trukne fra Strengen; de vare meget saarede. Der vare satte Trælle til at passe dem, og dreie Vøire i Haaret. Thorkel Leira gik nu til, og huggede Hovederne af dem, og spurgte siden de Omstaaende: „Finde I, at jeg ved denne Forretning har i nogen Maade skiftet Mine; thi det sige mange at være Tilfældet, naar nogen hugger tre Mænd ihjel?" Erik Jarl svarede: „Ei see vi, at du har skiftet

Mine, men dog synes os, som der er meget omskiftet med dig." Da blev den fjerde Mand ført fra Strengen, og Vøiren dreiet i hans Haar; han var meget saaret. Thorkel spurgte ham: „Hvorlunde synes dig om at døe?" „Godt synes mig om min Bane," svarede han, „thi det vil nu gaae mig som min Fader." Thorkel spurgte, hvorledes det da gik ham. Han svarede: „Hug du! han døde." Thorkel huggede ham derpaa. Den femte blev derefter ført frem, og Thorkel spurgte, hvorlunde ham syntes om at døe. Han sagde: „Ei mindede jeg da Jomsvikingernes Lov, om jeg frygtede ved Døden eller talte Angestord; eengang skal enhver døe." Thorkel huggede da denne. De besluttede nu, at spørge enhver af dem, før han blev dræbt, og saaledes prøve Mandskabet, om det var saa tappert, som Ordet gik; og de kunde ansees for at have udholdt Prøven tilfulde, meente de, om ingen af dem talte Angestord. Da fremførtes den sjette Mand, og en Vaand blev dreiet i hans Haar. Thorkel spurgte som sædvanlig. Han sagde, at det syntes ham bedre at døe med god Berømmelse end at leve med Vanære som Thorkel. Han huggede derpaa denne. Da blev den syvende Mand fremført, og Thorkel gav ham det sædvanlige Spørgsmaal. „Mig synes meget vel om at døe," sagde han, „men hug du mig hurtig; jeg holder paa en Bælteknív, thi vi Jomsvikinger have ofte talt om indbyrdes, om man vel kunde vide noget, efterat Hovedet var skilt fra Kroppen, naar man blev hugget meget hurtig; og skal jeg nu derpaa give det Tegn, at jeg rækker Kniven frem, hvis end jeg veed noget, men hvis ikke, vil den falde ned." Thorkel huggede til ham, og Hovedet fløi af, men Kniven faldt ned. Da blev

den ottende Mand tagen frem, og Thorkel spurgte som sædvanlig. Han sagde, at ham syntes godt derom, og da han mærkede, at Hugget snart vilde falde, raabte han: „Væder!" Thorkel standsede Hugget, og spurgte, hvi dette Ord kom ham paa Tungen. Dertil svarede han: „Ei ere her dog for mange til alle de Au'er*), som I Jarlsmænd nævnte i Gaar, da I finge Hug." „Elendige!" raabte Thorkel, og lod Hugget falde. Da blev den niende Mand løst. Thorkel spurgte som sædvanlig. Han sagde: „Godt synes mig om min Død, som alle vore Stalbrødre; dog vil jeg ikke lade mig hugge som Faar, men jeg vil sidde for dig, og hug du mig da lige i Ansigtet, og see nøie efter, om jeg blinker, thi vi have ofte havt det at tale om indbyrdes." Saa skete nu, at Thorkel gik foran til, og huggede ham i Ansigtet, og han blinkede ikke, uden at Øienlaagene lukkedes, da Døden foer over ham. Da blev den tiende Mand fremført, og Thorkel gjorde ham Spørgsmaalet, men han sagde: „Det ønsker jeg, at du bier, medens jeg hjælper mine Buxer." „Det skal tilstaaes dig," sagde Thorkel. Og da han havde gjort det, sagde han: „Mange Ting hændes dog Mennesket anderledes, end han venter det. Jeg ventede at komme i Seng til Jarlens Kone Thora Skagadotter, men nu kan du dog fortælle hende, at jeg er voxen dertil." Derpaa trak han Buxerne op. Hakon Jarl sagde; „Hug ham paa det hurtigste! thi han haver længe havt Ondt i Hu." Thorkel huggede da denne. Dernæst fremførtes en ung Mand, som havde et stort Haar, der var guult som Silke. Thorkel spurgte som

*) Klageudraabet „au" bemærker i Oldsproget ogsaa Faar.

sædvanlig. Han sagde: „Levet har jeg nu min skjønneste Tid, og ei agter jeg Livet kjært, nu da saadanne Mænd ere faldne; men ei vil jeg, at Trælle skulle lede mig til Døden, men en Mand, der ei er ringere end du; en Saadan kan man vel finde, og han maa passe vel paa, og holde Haaret frem fra Hovedet, og rykke Hovedet til sig, saa at Haaret ikke bliver blodigt." En Hirdmand gik da til, og tog Haaret, og viklede det om sin Haand; og da nu Thorkel huggede til med Sværdet, rykkede han i det samme Hovedet til sig, saa at Hugget ramte ham, der holdt, og tog begge hans Hænder af i Albueledet. Hiin sprang da op, og sagde: „Hvo har sine Hænder i mit Haar?" Da sagde Hakon Jarl: „Stor Ulykke hændes os nu; dræb derfor denne paa det hurtigste, og ligeledes de andre, som ere tilbage, thi disse Mænd ere saa onde at omgaaes, at vi kunne ikke tage os i Agt for dem." „Vi ville nu vide forud," sagde Erik Jarl," hvo de ere; hvad hedder du unge Mand?" „Svend kalder man mig," svarede han. „Hvis Søn er du?" spurgte Jarlen. Han sagde: „Jeg er Bues naturlige Søn." „Hvor gammel er du?" spurgte Jarlen videre. „Om jeg overlever denne Vinter," sagde han, „da bliver jeg atten Vintre gammel." „Nu skal du overleve den," sagde Erik Jarl, og tog ham derpaa til sig. Da sagde Hakon Jarl: „Ei veed jeg, om han skal undslippe, som har gjort os saadan Skam, men dog kommer du til at raade; og hug nu fremdeles Mændene!" Da blev en Mand løst af Strengen, men Strengen vikledes om Benet, saa at han blev fast. Denne Mand var stor og ung, og rask af Udseende. Thorkel spurgte, hvorlunde ham syntes om at døe. „Godt,"

sagde han, „naar blot jeg forud havde faaet udført mit Løfte." „Hvad er dit Navn?" spurgte Erik Jarl. „Jeg hedder Vagn," sagde han. Jarlen spurgte, hvo der var hans Fader. Han sagde, at han var en Søn af Aage. „Hvad Løfte gjorde du da," blev Jarlen ved, „efter hvis Opfyldelse det tyktes dig godt at døe?" „Det," sagde han, „at jeg skulde komme i Thorkel Leiras Dotter Ingeborgs Seng uden hendes Frænders Minde, men dræbe ham selv, om jeg kom til Norrig." „Det skal jeg vel vide at forhindre," sagde Thorkel, styrtede derpaa ind paa ham, og huggede til ham med begge Hænder, men Bjørn hin Bretske stødte til Vagn med sin Fod, saa at han i det samme faldt om. Thorkel huggede da over Vagn og snublede, men Sværdet fløi fra ham, og traf paa Strengen, hvorved Vagn blev løs; han sprang da op, greb Sværdet, og huggede Thorkel Leira Banehug, hvorpaa han sagde: „Nu har jeg udført det Halve af mit Løfte, og er jeg nu noget bedre til Mode." Da sagde Hakon Jarl: „Lad ham ikke løs, men dræb ham paa det hurtigste!" Men Erik Jarl sagde: „Ei skal han dræbes mere end jeg." „Nu lader det til," sagde da Hakon Jarl, „at vi ei behøve at give Befalinger, siden du agter ene at raade." Dertil svarede igjen Erik Jarl: „Godt Mands-Bytte er i Vagn, og det synes mig et godt Bytte, at han er i Thorkel Leiras Plads;" hvorpaa Erik Jarl tog Vagn til sig. Da sagde Vagn: „Men kun under den Betingelse foretrækker jeg Livet, at der gives alle vore Stalbrødre Fred; ellers ville vi fare een Færd alle tilsammen." „Jeg vil nu tale med dem," sagde Erik Jarl, „og ei afslaaer jeg ganske at gjøre dette."

Derpaa gik Erik Jarl til Bjørn hin Bretske, og spurgte ham om Navn. Han sagde det. „Er du den Bjørn," spurgte Jarlen fremdeles, „som med saadan Raskhed hentede Manden ud fra Konning Svends Hal, og hvad bringer vel dig til at angribe os, du gamle og graahaarede Mand! ja det kan man sige med Sandhed, at alle Straa vilde os stikke, og vil du nu tage dit Liv af os?" „Tage vil jeg det," sagde Bjørn, „om min Fostersøn Vagn, og alle de, som endnu leve, beholde det." „Det skal jeg nu tilstaae dig, om jeg maa raade," sagde Erik Jarl; og bad sin Fader, at der skulde gives de endnu levende Jomsvikinger Fred. Hakon Jarl bad ham raade, og de bleve da løste og satte i Frihed.

Vagn drager øster til Vigen.

16. Derefter drog Vagn med Erik Jarls Raad øster til Vigen, og han sagde, at han nu efter eget Tykke vilde holde Bryllup med Ingeborg. Der opholdt Vagn sig om Vinteren, men om Vaaren foer han sønder til Danmark hjem til Fyen til sine Gaarde, og levede der længe siden, og mange Stormænd nedstamme fra ham og Ingeborg, og hun blev holdt for en mandhaftig Kvinde. Men Bjørn drog hjem til Bretland, og herskede derover, saalænge han levede, og han blev anseet for en fortrinlig Mand. Men da Sigvald kom hiem til Danmark, drog han til sine Besiddelser i Sjæland, hvor han traf sin Kone Astrid. Astrid lod anrette Karbad for ham, gned ham selv, og sagde da: „Jeg haaber dog, at der har været nogen i Jomsvikinge-Slaget, der har ført en Hud med flere Skrammer bort derfra, end du, og tykkes mig denne bedst skikket til at gjemmes i Hvede." Hertil svarede Sigvald: „Endnu kunde det vel indtræffe

i mit Liv, at du ei behøvede herover at spotte mig." Sigvald herskede fremdeles over Sjæland, og holdtes for en viis Mand, og omtales i flere Sagaer. Men Thorkel hin Høie overgik de fleste i Viisdom, og det prøvedes ofte siden. Sigurd Kappe tog mod sin Fædrenearv paa Bornholm, og ansaaes for en meget duelig Mand, og fra ham og Tova nedstammer en stor Slægt. Men det er manges Sagn, at Bue var bleven til en Orm, og havde lagt sig paa sit Guld; Aarsagen hertil er, at man har seet en Orm i Hjørungevaag; det kan dog ogsaa være, at nogen ond Vætte har lagt sig paa dette Gods, og er bleven seet der siden. Over Norge herskede Hakon Jarl ikke længe efter denne Seier, der gav ham faa megen Navnkundighed. Til Norge kom nemlig den berømmelige Konge Olaf Tryggvasøn. Da blev Jarlen dræbt, ligesom der fortælles i Konge-Sagaerne, og Kong Olaf kristnede derpaa hele Norge. Hermed ville vi slutte Fortællingen om Jomsvikingerne.

Literatur.

Den særskilt udgivne islandske Grundskrift, hvorefter denne Saga er oversat, findes i en kostelig Skindbog No. 7 af Haandskriftsamlingen paa det Kongelige Bibliothek i Stokholm. Efter denne har Professor R. K. Rask afskrevet nærværende Saga, og godhedsfuld laant sin Afskrift til Afbenyttelse ved Udgaven. Denne Bearbeidelse af Jomsvikinga Saga har alle Mærker paa at være den ældste og mest troværdige, og er sandsynlig skreven i det 12te Aarhundrede efter de Islænderes Frasagn, som vare med Hakon Jarl i Slaget paa Hjørungevaag. Med den er ved Udgaven for enkelte Steders Oplysning og Berigtigelse jævnførte tre andre Bearbeidelser af Sagaen, nemlig:

2. Skindbogen No. 291 i 4 af den arnamagnæanske Samling, rimeligen skreven i det 14de Aarhundrede.

3. Flatøbogen paa det store Kongelige Bibliothek, ogsaa fra det 14de Aarhundrede, hvor Jomsvikinga Saga findes i Olaf Tryggvasons Saga, hvilken er trykt i Skalholt 1689.

4. Skindbogen No. 510 i 4 af den arnamagnæanske Samling, sandsynlig fra det 15de Aarhundrede, til hvilken Bearbeidelse ogsaa hører den efter Adlerstams Resension med svensk Oversættelse af Hammarskøld besørgede Udgave af Sagaen, Stockholm 1815.

Nærværende Oversættelse er gjennemseet, i Sammenhold med Grundskriften, af Dr. Philosophiæ G. Brynjulfssen, hvorved den har vundet paa ikke faa Steder. Om Jomsvikinga Saga findes kritisk Undersøgelse i Professor P. E. Müllers Sagabibliothek, 3 Bind, S. 38—115.